

LAFTING PÅ ENKELT VIS

Grovlaftet gapahuk

Laftingen

Her hopper vi bukk over tradisjonell lafteteknikk, som handler om avanserte lafteknuter og stokker som skal tilpasses til hverandre i perfekte meddrag.

Vi lafter i stedet en gapahuk på den enkleste måten vi kan, ved at vi feller og barker stokker, kapper dem i riktige lengder og lager grove meddrag slik at stakkene passer noenlunde sammen.

Etterpå stabler vi dem oppå hverandre og feller dem enkelt sammen i hjørnene med runde hakk.

1 Stokkene barkes etter at de er felt.

Her bruker vi en manuell barkekniv. Har du ikke tid og tålmodighet til det manuelle arbeidet, kan du også bruke en avbarker på motorsag.

2 De enkle lafteknutene snittes ut

med en motorsag, etter at det er streket opp en halvsirkel omtrent halvveis ned i stokken. Etterpå fjernes resten med en øks. Snittflatene jevnes til slutt med kniv eller øks.

Er du fascinert av lafting, men synes det er et stort steg å lære deg prinsippene bak håndverket? **Da kan du prøve deg på en enkel innstegsmetode** med denne gapahuken. Det handler nesten bare om å stable stokkene oppå hverandre i en firkant, som etterpå kles med et tak. Enkelt, ikke sant?

3

Meddraget hugges rent med øks etter at det først er skåret spor med motorsagaen. Meddraget gjør at stokkene passer sammen i lengderetningen.

4

Vi passer på at veggene blir like høye i kortsidene når vi kommer opp til de siste stokkene (her seks stokker). Er de ikke det, får vi problemer når vi senere skal forbinde veggene med en lang stokk mellom dem.

5

Den øverste stokken i langveggen legges opp etter at vi har lagt opp seks høyder med stokker på kortveggene. Det er nå vi finner ut om vi har målt noenlunde riktig og lik høyde på kortveggene.

6

I enden på stokkene synes meddragene, som viser at stokkene er tilpasset til hverandre. I isolerte tømmervegger stiftes det fast isolasjon i disse meddragene. Det gjør vi ikke på denne gapahuken.

7

Vi legger opp en planke for å markere takvinkelen på gapahuken.

Etter at alle stokkene er stablet opp der de skal ligge, må vi tilpasse dem i toppen, slik at vi senere får lagt tak på tømmerkassen. Det gjør vi ved å markere takvinkelen med en lang planke, som vi streker opp etter. Deretter skjærer vi vekk det overflødig med en motorsag.

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD

Prosjektet er enkelt, men det krever maskinhjelp til tunge løft.

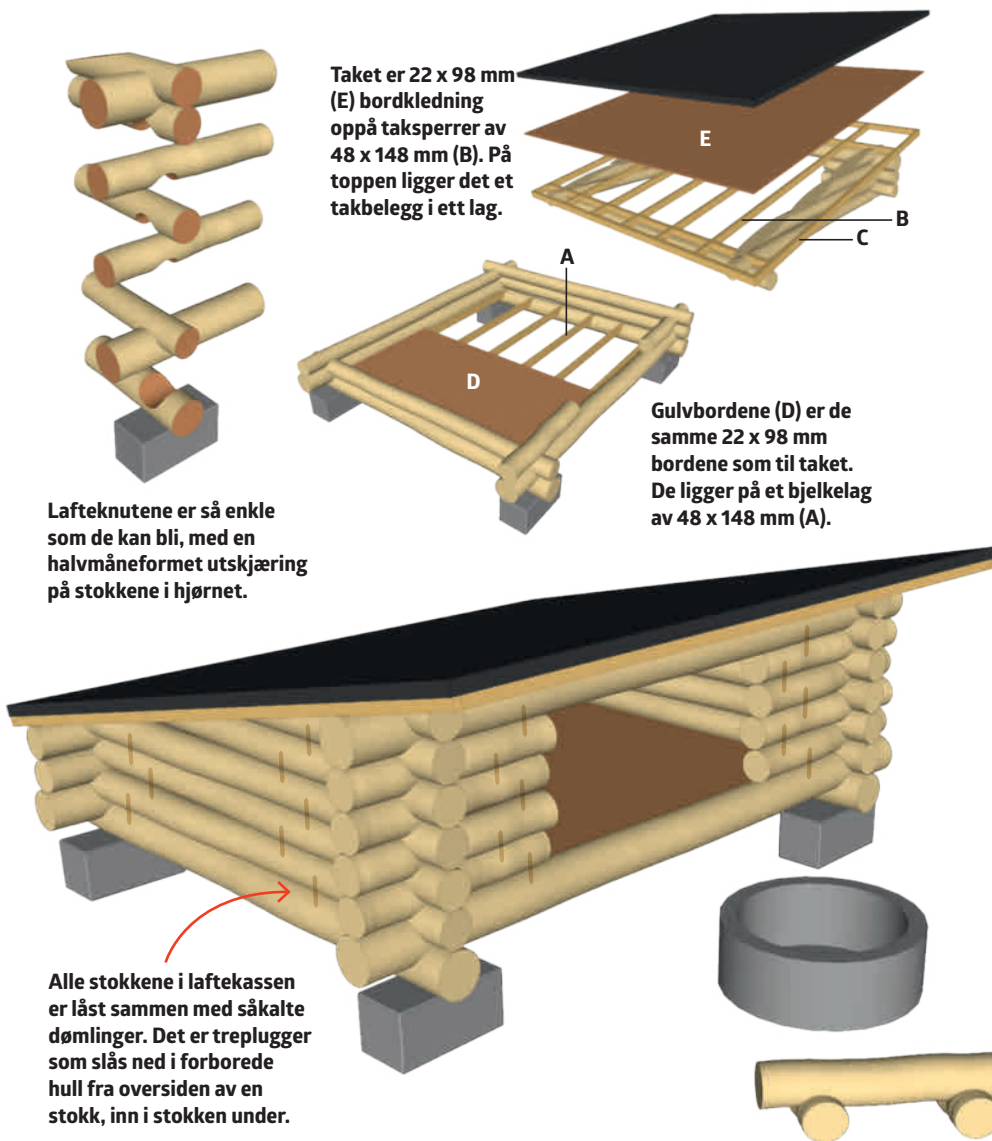
LETT VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Denne gapahuken ble laget i løpet av cirka ett år.

PRIS

Avhenger veldig av hva du betaler for tømmeret. Med rått, grovt tømmer rett fra skogen, kan du lage en gapahuk tilsvarende denne for cirka 30.000 kroner.

Taket er 22 x 98 mm (E) bordkledning oppå taksperer av 48 x 148 mm (B). På toppen ligger det et takbelegg i ett lag.

Lafteknutene er så enkle som de kan bli, med en halvmåneformet utskjæring på stokkene i hjørnet.

Gulvbordene (D) er de samme 22 x 98 mm bordene som til taket. De ligger på et bjelkelag av 48 x 148 mm (A).

Alle stokkene i laftekassen er låst sammen med såkalte dømlinger. Det er treplugger som slås ned i forberede hull fra oversiden av en stokk, inn i stokken under.

Sittebenker rundt bålplassen foran gapahuken lages av de samme stokkene som i laftet.

MATERIALER

Ca 25 cm tykke stokker av osp:

- Cirka 60 meter stokker i varierende lengder til vegger
- Cirka 10 meter til sittebenker

48 x 148 mm:

- Cirka 45 meter til gulvbjelker (A)
- Cirka 60 meter til taksperer (B) og kantbord (C) på taket

22 x 98 mm bord:

- Cirka 550 løpemeter til gulvbord (D) og takbord (E)

Dessuten:

- 28 mm kosteskaft til dømlinger
- Takbelegg · Pappspiker · Fire fundamentsteiner · Materialer til bål plass

SPESIALVERKTØY

- Barkekniv eller avbarker
- Motorsag
- Løftekran
- Bormaskin med langt spiralbor (Ø 28 mm)

Et enkelt gulv

Det enkle gulvet i gapahuken lages av grove 22 x 98 mm (D) bord, som bare legges så tett sammen som mulig, og spikres fast til bjelkelaget under.

Bjelkelaget består av 48 x 148 mm (A) som legges løst mellom de nederste stokkene i kortsidene. De holder seg på plass på grunn av rundingen i siden på stokkene, sammen med den oppstivende effekten som gulvbordene oppå gir.

1 Gulvbord av 22 x 98 mm (D) spikres fra oversiden og ned i gulvbjelker av 48 x 148 mm (A) på undersiden. Gulvbordene har ikke fjær og not, og legges bare kant i kant, så tett som mulig, før de spikres.

2 Når gulvet er ferdig, kan det faktisk løftes opp som en hel plate, ettersom det ikke er satt fast til stokkene i laftekassen. I stedet bæres gulvet av rundingen i stokkene, fordi gulvbjelkene er tilpasset til dem.

Monteringen

Etter at selve laftekassen er ferdig, tas den ned og settes opp igjen der den ferdige gapahuken skal stå.

Vi må ha maskinell hjelp til å plukke fra hverandre og frakte de tunge stokkene. Her løser vi det med hjelp av utstyr som egentlig brukes til tømmertransport. Du kan også leie spesialtransport som hjelper deg å ta ned, frakte og sette opp igjen tømmerkasser.

Når laftekassen står der den skal, legger vi på taksperrer som kles med bord og takbelegg. Til slutt får gapahuken en bålpass på forsiden.

1 Det er ryddet en plass i skogen, der den ferdige gapahuken skal stå. Jobben er gjort med gravemaskin.

2 Laftekassen plukkes ned med kran etter at stokkene er merket, slik at vi vet hvilke som skal sitte hvor. Her får vi hjelp av utstyr som egentlig brukes til å frakte tømmer ut av skogen.

Fordi gulvet er lagt løst, kan det også bare løftes opp og fraktes som en hel plate.

3 Vi legger fire solide fundamentsteiner under tømmerkassen, en under hvert hjørne. Deretter løftes én og én stokk på plass, med hjelp fra kranen til tømmertransporten.

Her bores hull til dømlinger.

4 Alle stokkene låses med dømlinger etter at de er lagt på plass. Dømlingene er treplugger av 28 mm kosteskaft, som det forbores til før de bankes ned i stokkene.

5 Taket lages av 22 x 98 mm (E) bord oppå taksperrer av 48 x 148 mm (B). Takbordene legges kant mot kant, spikres fra oversiden og renskjæres i kantene til slutt.

6 På toppen legges takbelegg i ett lag. Takbelegget er selvklebende i overlappingen, og spikres fast med pappspiker der det overlapper. I kantene brettes det rundt på undersiden og spikres fast også der.

En bålpass på forsiden fullender verket.